

lipu tempo

>Hello! You're looking at *lipu tempo*, a magazine written in Toki Pona.
Maybe you're new and want to know more about this language. Great!
This page hopes to answer some of your questions.

What is Toki Pona?

Toki Pona is an elegant minimal language. It was created by the Canadian linguist Sonja Lang in 2001. It has only got 14 letters and about 130 words.

Why would I learn Toki Pona?

Despite how tiny the language is, it is still possible to describe any concept with it. This might fascinate you. Maybe you just want to take a break from the complex world we live in. Or perhaps you just want to talk to your friends without others knowing what you're saying.

How can I learn Toki Pona, and where can I use it?

There is the official book: *Toki Pona: The Language of Good* by Sonja Lang. It teaches how to use Toki Pona. Sonja made a *Toki Pona Dictionary* too. There are also several free online courses. You can find Toki Pona groups and learning resources on tokipona.org, the official website, as well as on our own website: liputempo.org.

T

Do you want to contribute?
That's great! You can join us on liputempo.org. We communicate in a Discord server.

sina wile pali tawa lipu tempo la
o tawa lipu liputempo.org · lon
ona la sina ken tawa ma mi · jan
pali li toki lon ona · sina kama
lon kulupu la ni li pona a ·

All text and images in this document are licenced under a **CC BY-SA 4.0** licence, unless indicated otherwise.

sina wile pana anu ante e ijo pi
lipu ni la o lon nasin · nimi nasin
li lon pokta pi ijo ni la o lon ona ·
tawa ijo ali ante pi lipu ni la
o lon nasin **CC BY-SA 4.0** ·

nanpa lawa

toki musi aku

tan soweli Eli

→ **toki pona li lili.** toki musi aku (haiku) kin li lili. ona li lili tan mute nimi ona tan nasin toki ona. taso ona tu li ken pana e pilin suli. jan ken kama sona e nasin lukin ante kepeken ona.

jan mute li sona e ni. toki aku li jo e linja tu wan. linja nanpa wan en linja nanpa tu wan la kalama li iuka li tan kulupu a-e-i-o-u. linja nanpa tu li jo e kalama luka tu. ni la nimi <soweli> li kalama tu wan. nimi <pilin> li kalama tu.

sina wile pali e toki aku la sona ni kin li ken lawa e pali. o toki e ma, e soweli, e waso, e kasi, e tempo, e lonjan, e ijo sama ni. toki li ken toki e ijo ali. taso ona mute li ni.

o kepeken nimi kipisi. nimi kipisi li seme? ona li pana e sijelo tawa toki sina. ona li pana e pilin pi ijo pini anu ijo ante kama. toki pona la nimi li ken ri: taso, anu, a, o, n, kin, ala. nimi mute li lon ala lon toki pona. tan ni la pilin pini anu pilin pi ijo ante kama li ken kepeken nasin mute.

o toki ala e pilin sina taso. ante la o toki etan pi pilin sina. seme li pana e pilin tawa sina? ni la jan ante kin li kama pilin. sina ken pali e toki aku kepeken tempo lili anu tempo suli. tan lili ona la ona li ken

otoke ala e pilin sina taso. ante la o toki etan pi pilin sina. seme li pana e pilin tawa sina? ni la jan ante kin li kama pilin. sina ken pali e toki aku kepeken tempo lili anu tempo suli. tan lili ona la ona li ken

tempo kulupu

**tan jan Sonatan
tan jan Alonola**

awen lon lawa sina. tempo pini la jan mute li pali e tokiaku pona a. sina lukin e ona la sina ken sona e nasin pona pi tokiaku.

ma Nipon li mama e toki musi ni. taso jan ali li ken sona e ona e pilin suwi tan nasin ona. o tawa ma suwi pi tokiaku!

telo lili la
akesi li kama lon.
kalama telo.

- jan Paso (Basho, tan ma Nipon)
ma nii li sama
telo lili wan taso –
ken o ken taso!

- jan Isa (Issa, tan ma Nipon)

mun lili mute
o awen lon poka ma!
ma li wan li wan

- soweli Eli
telo li anpa
laso li wawa tan ni
sewi li anpa

- jan Jasepe

anpa kasi la
sina ken lape pona.
o pilin e kon

- jan Lija

kin lajan Sonatan en jan Alonola li toki e ni:
jan pali pi lipu tempo o, sina pali pona. suli
la jan ni li pali mute pona lon tempo sike
pini:

jan Alipi li open pana e lipu tempo
tawa jan ante li toki e lipu tempo lon
linluwi.

jan Alonola li lawa e kulupu
li sitelen e sitelen li sitelen e toki
tawa lipu tempo.

jan Juwan li pali e lipu linluwi
li weka e pakala toki.

jan Kasape li pali e selo lipu li pali
e ijo mute ante.

jan Ke Tami li sitelen pona e sitelen
li sitelen kin e toki mute.

jan Simo li sitelen e sitelen sinpin
pona pi lipu tempo.

jan Sonatan li lawa e kulupu
li sitelen e toki tawa lipu tempo.

jan Peja li awen e lipu linluwi.

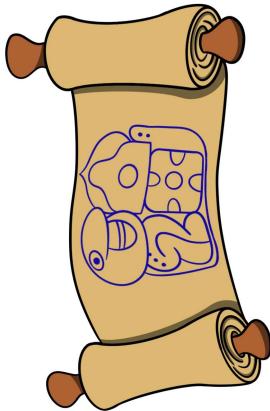
jan Eli li weka tan pali pi lipu tempo.
taso ona li pona kin a!

taso jan ante mute kin li pali pona e lipu
tempo. sina ale li pona kin tawa mi mute!

kin la mani mute li lon tan esun lipu. ni la mi ale li wile pana e mani ni tawa ijo pona.
nanpa wan la mi pana e ona tawa pali pona.
mani ante li ken tawa ijo pona pi toki pona.
taso ijo pona seme? len en lipu suli li en ijo
pona mute li ken. pali en mani pilipu tempo
la sina wile e ijo pona seme? o kama jan pali
pi lipu tempo o toki tawa mi. kulupu o awen
pali pona!

toki lawa pi lipu tempo

tan jan Kasape
sitelein li tan jan Alonola

→ **kulupu pi lipu tempo** li kama lon ma Tosi.
ni li wawa e ona · taso ona o pali e wile pi
kulupu Tosi · mi toki pona e wile ni mute.

1 kulupu li seme
nimi kulupu li «lipu tempo» · tempo lili kama
la kulupu Tosi li nimi «lipu tempo e.V.»
e ona · kulupu li lon ma Aken · ma ni li lon
ma Tosi ·

2 kulupu o pali e seme

kulupu li alasa e alasa pona taso · alasa
kulupu li pona lon wile pi kulupu Tosi ·
kulupu li alasa e ni :jan mute li sona e toki
pona e musi pi toki pona e kulupu pi toki
pona · tawa ni la kulupu li pali e lipu tempo ·
jan ali li ken oko e ona · kulupu o alasa ala
wawa e ona taso · kin kulupu li pana e wawa
la wawa ni o tawa alasa ona taso ·

3 sema la jan li kama lon kulupu

jan ali li ken kama lon kulupu · jan li wile lon
kulupu la ona o toki sitelen e ni tawa lawa
kulupu · taso jan sin li wile lon kulupu la
mama ona o toki sitelen e ni tawa lawa
kulupu · ni la lawa kulupu li ken lon anu lon
ala e jan · ona li ken pali e wile ona ·

4 sema la jan li pini lon kulupu

jan li kama moli la ona li pini lon kulupu · jan
li wile lon ala kulupu la ona o toki sitelen
e ni tawa lawa kulupu · ni la ona li pini lon
kulupu · kulupu kin li ken pini e jan · ni li ken
lon tempo toki kulupu taso · jan li pali e pali

ike suli tawa kulupu la kulupu li ken pini
e ona · kin jan li toki ala anu pali ala tawa
kulupu lon tempo suli la kulupu li toki
sitelen e ni tawa ona la jan ni li awen toki
ala anu pali ala la kulupu li ken pini e ona ·
kulupu li ken pini e jan la kulupu o toki
e wile ona · jan mute li wile pini e jan ni la
ona li pini lon kulupu ·

5 jan kulupu

jan li lon kulupu la ona li ken kepeken pana
kulupu li ken lon tempo toki kulupu · lon
tempo toki kulupu la jan ali li wawa sama ·
jan li lon kulupu la ona o alasae alasa
kulupu¹ · kin jan o alasae awen e kulupu ·
wile sona ante li ken ala.

6 sema li ken ante e kulupu

lawa kulupu taso en tempo toki kulupu taso²
li ken ante e kulupu ·

7 lawa kulupu

lawa kulupu o jo e jan wan anu jan tu anu
jan sam³ · jan pi lawa kulupu li toki la ni
li sama ni :kulupu li toki e toki ona ·

8 lawa kulupu o pali e seme

lawa kulupu li pali kepeken wawa kulupu ·
lawa kulupu li kama e tempo toki kulupu
li pali tawa ona · lawa kulupu o toki e pali
wile ali pi tempo toki kulupu · tempo toki
kulupu li wile e pali ken la lawa kulupu
o pali e ona · lawa kulupu o sona e wawa ali
kulupu o pali e toki sitelen pi tempo sike ·
lon ona la lawa kulupu o toki e wawa kulupu
lon tempo toki kulupu taso · jan li pali e pali

ike la, ni li sona pi ken ala. ni li tan ni: musi
wawa nasa: *kulupu* li suli suli la, jan li musi
e ni la, ona li pali wawa li pali sama li o sona.
jan li musi la, ona li pali e sona pi pini musi.
pali ni li kama ala kama pini? ken la, ala. ni
la, sona suli pijan Alan Tuwin la, ilo ante
li ken ala sona e ni: ona li lukin e musi sina
li sona e pini ona.

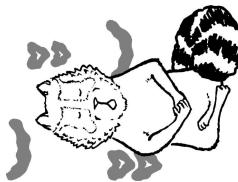
lipu li pana e sona tan lipu ni:
lipu Wikipesija pi toki Inli: Philitas_of_Cos,
Crocodile_dilemma, Omnipotence_paradox
lipu pi tomo sona Kan: <https://www.khanacademy.org/computing/ap-computer-science-principles/algorithms-101/solving-hard-problems/a/undecidable-problems>

lipu Wesi: https://www.reddit.com/r/magicTCG/comments/bgiz6j/magic_the_gathering_is_turing_complete/

toki lawa tu

tan jan Ke Tami

→ **ni li toki tu.** taso nimi ale pi ona tu li sama.

mi lawa mi ala la
mi ken ala lawa e ijo seme?
semakala li ken tan mi.
pakala li ken tan mi.
weka mi o kama ala lon.
ona li tawa.
toki ni o kute pona!
lawa li tan ala mi la ala li lawa e mi tas...
jan ante li lon sona la
pakala pi nasin lawa li ken kama.
mi ken anpa e lawa mi lon kulupu.
wawa lawa li kama lili la
mi suli mi kulupu taso.
lawa li wile ala e mi kulupu la
mi wile ala awen lon lawa.

mi ken anpa e lawa mi lon kulupu.
wawa lawa li kama lili la
mi suli mi kulupu taso.
lawa li wile ala e mi kulupu la
mi wile ala awen lon lawa.

lukin la, tokin li nasa ala, anu seme¹; taso, nasa li len...tan wile sona ni la, sona pi ken ala li kama. jan Alan Tuwin li toki e sona suli ni kepeken wile sona ante. ilo sona li ken sona e pini pali pi ilo ante la, seme li ken? ilo sona li ken sona e ni la, ilo nasa li kama ken. ilo nasa li pali e ni:

wan) ilo sona ante li kama pini e pali tu) ilo sona ante li kama pini e pali ona la, o awen pali lon tempo ale

tu wan) ilo sona ante li pini ala e pali ona la, o pini pali

ilo li nasa tan ni: sin a ken toki tawa ilo ni “o lukin e nasin pali *sina* pi tempo ni: sina lukin e nasin pali *sina a*”. sina toki e ni la, ilo nasa li pini ala pini? pini la, ona o pini ala. pini ala la, ona o pini al! lon la, ni li sona pi ken ala. tan ni la, ilo nasa ni li ken ala lon.

ken la, ilo ante sama ilo nasa li ken sona e pini pali pi ilo sona ante lon tempo mute. ken la, ona li ken sona lon tempo lili taso. taso mi sona e ni: ona li ken ala sona lon tempo ale.

ni li musi taso, anu seme? ken la sina pilin e ni: “ni ale li musi. taso ni li pon a ala tawa ilo pi ma lon. wile sona mi li nasa ala la, sona ale pi wile mi li ken.” taso, wile sona li nasa ala tawa oko sina la, ona li ken len kin e sona pi ken ala.

mi la, sina sona e ni: tempo pi mute lili la, jan ike li pali e jaki pi ilo sona. sina kama jo e jaki ni la, jaki li ken pakala e ilo sona sina. ken la, ona li weka e lipu ale sina. ken la, sina o pana e mani tawa jan ike tawa ni:

jan Alan Tuwin

e pali suli ali kulupu · jan li wile lon kulupu la lawa kulupu li on anu lon ala e ona.

9 seme la lawa kulupu li kama

kulupu o pana e jan tawa lawa kulupu · kulupu li wile e jan la tawa jan wan ali la kulupu o toki e ni : jan ni o ion ala lon lawa kulupu · jan li kama lon lawa kulupu la ona li awen lon lawa kulupu lon tempo sike tu · taso kulupu li wile weka e ona lon tempo ante la ona o toki e ni lon tempo toki kulupu · jan li lon lawa kulupu la ona o lon kulupu · jan li pini lon kulupu la ona li pini lon lawa kulupu .

10 lawa kulupu li toki seme

e wile ona

lawa kulupu li wile toki la ona o toki · jan mute pi lawa kulupu li lon tempo toki pi lawa kulupu la lawa kulupu li ken toki e wile ona · ona li toki e pali ken · jan mute lon li wile e pali ken ni la pali ken li kama pali · ante la pali ken li pali ala · pali ken alio sitelen lon sitelen pi tempo toki .

11 tempo toki kulupu o pali e seme

tempo toki kulupu li ken ante e kulupu · ken la kulupu li wile ante e alasa kulupu anu lawa kulupu · ken la kulupu li wile pini e jan kulupu anu kulupu · lon tempo toki kulupu taso la wile ni li ken pali .

12 seme la tempo toki kulupu li kama

tempo sike ali la lawa kulupu o pali e tempo toki kulupu · kin jan kulupu li wile e tempo toki kulupu la ona o toki sitelen e ni · jan mute li ni la lawa kulupu o pali e tempo toki kulupu · tempo toki kulupu la lawa kulupu o toki sitelen e pali wile pi tempo toki kulupu tawa jan ali kulupu · ni la tempo toki kulupu li pali e pali ali ni · jan li wile ante e pali wile la ona o toki e ni tawa lawa kulupu · ni la lawa kulupu li ante anu ante ala e pali · ona li ken pali e wile ona ·

13 seme la kulupu li toki e wile ona lawa kulupu li toki e ni : pali seme li lon tempo toki kulupu · ni la tempo toki kulupu li pali e ona · jan mute kulupu li lon tempo toki kulupu la kulupu li ken toki e wile ona · jan lili taso li lon la tempo toki kulupu sin o kama lon tempo lili kama · ali la lon tempo toki kulupu ni sin la kulupu li ken toki e wile ona · jan wan o sitelen e toki ali pi tempo toki kulupu e pali ali pi tempo toki kulupu ·

kulupu li ken toki e wile ona la lawa kulupu li toki e pali ken wan ali · ni la jan ali li ken toki e wile ona · jan mute lon li wile e pali ken ni la pali ken ni li kama pali · jan ali lon li ken sona e toki wile pi jan ali ·

14 toki lawa pi kulupu ni taso

taso pali ken li ken ni : lipu alasa kulupu li kama ante · ni la jan pi mute suli li wile e pali ken ni la ona li kama pali · pali ken li ken ni : alasa kulupu li kama ante · pali ken li ken ni kin : kulupu li pini · pali ken tu ni la jan pi mute pi suli suli li wile e ona la ona li kama pali .

15 kulupu li pini la seme kulupu li pini la jan pi kulupu lawa li weka e wawa ali ona · taso tempo toki kulupu li wile e jan ante la jan ante ni li ni · kulupu li pini la wawa ali kulupu o tawa jan ni anu kulupu ni : ona kin li alasa e ni : jan mute li sona e toki pona e musi pi toki pona e kulupu pi toki pona .

I

¹ ona o alasa e ni : kulupu li alasa e ni
² ni taso : lawa kulupu en tempo toki kulupu
³ tu wan

lawa pokí sin

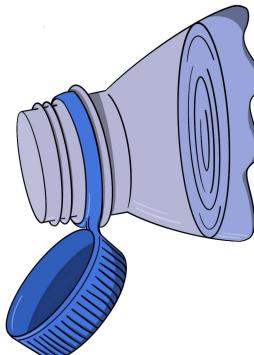
tan jan Alonola

→ **sina lon ma Elopa la** sina sona e lawa pokí sin. sina wile moku e telo tan pokí li open e ona, ike a! lawa pokí li weka ala li awen lon ona. ni li tan seme?

kulupu lawa pi ma Elopa li pali e toki lawa sin ni: pokí kiwen ale o wan o tu ala. sina ken weka e lawa tan pokí la ona li tu. ma mute la pokí telo li pini la jan li pali e pokí sin kepeken pokí jaki. lawa pokí li weka tan pokí la ona li jaki e ma. kin la jan li ken ala kepeken e ona tawa pokí sin anu ijо ante.

taso mi la niale li nasa. mute a la lawa pokí li awen lon tempo pini kin! kin la ona li nasa tawa uta mi. lawa sin ni li lili ala e jaki tan pokí kiwen. mi la jan o kepeken e pokí lon tempo mute o pokí sin ala e ona. taso lawa sin ni li ike ala. ken la tempo kama lajan li kepeken e pokí telo lon tempo mute li pali ala e jaki mute.

T

sona pi ken ala

tan jan Nikola

siteien li tan jan Alonola

ni li sama: seme li kama? akesi li kama moku la, soweli mama li sona pona la, akesi li kama ala moku. akesi li kama ala moku la, sona pi soweli mama li ike la, akesi li kama moku e soweli lili a!

sona pi ken ala li musi tawa mi. mi ken pana e tokí nasa ante:

jan sevi li wawa. ona la, ale li ken. ni la, ona li ken ala ken pali e kiwen pi suli ni: kiwen li suli suli suli la, jan sevi li ken ala tawa e ona.

ona li ken pali e ona la, ale li ken ala; ona li ken ala tawa e kiwen. ona li ken ala pali la - lon a! – ale li ken ala kin. tasó, wawa pi jan sevi la, ale o ken...

tokí nasa ken la, tempo pini la sina kute e tokí nasa sama ni:

tokí ni li lon ala.

tokí ni li nasa. tokí ni li lon la, tokí ni o lon ala. tokí ni li lon ala la, tokí ni o lon. ni la, tokí ni li lon ala lon? ni li sona pi ken ala. tokí nasa ni li tran tempo pini mute tan ma Elena. nimi ona li “sona pi ken ala tan ma Kisí (Kópítn)”. tokí musi pi tempo pini mute la, jan sona Pilita (Φύλιτσα Κώστας) li moli tan ni: ona li tokí insa mute e tokí nasa ni, li lape ala tan ni.

sona ante pi ken ala li lon. toki musi la, akesi ike li iweka e soweli lili tan soweli mama. akesi li toki tawa soweli mama: “mi kama pali e jo kepeken soweli lili sina. sina ken sona pona e pali kama mi la, mi moku ala e soweli lili sina a!” soweli

ni li jan Wilen li supa e kiwen nanpa wan lon tempo sike nanpa luka luka luka (1884). taso ona li pali ala e tomo ni. jan mute li pali e ona. taso jan li pali e tomo ni tan seme? ma Tosi li kama ma wan la kulupu lawa li kama suli a. ona ale li lawa lon tomo ni.

wan) iko li pali, li pini pali tu) iko li awen pali lon tempo ale, li pini lon tempo ala mi toki tawa iko sona: o lukin e nasin pali pi ilo sona arte. o toki e ni tawa mi: ilo sona ante li kama ala kama pini e pali ona? →

mi toki tawa iko sona: o lukin e nasin pali pi ilo sona arte. o toki e ni tawa mi: ilo sona ante li kama ala kama pini e pali ona?

toki Sonko li kama toki lon

tan jan Alonola

kulupu Sonko la waso ni li suli li waso ona

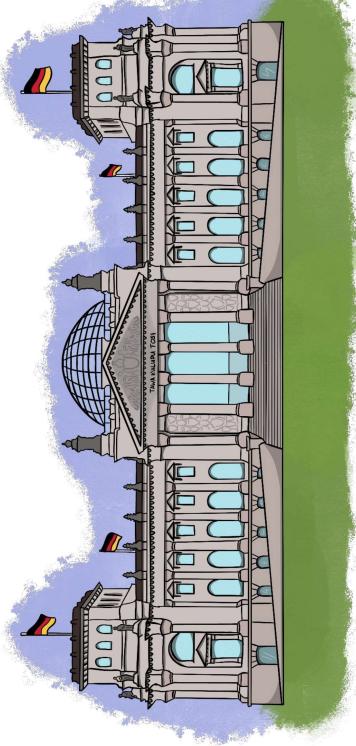
→ mi kepeken e nimi “toki on” . mi toki

e ona la, mi wile toki e ni: kulupu lawa
li toki e ni: toki ni li toki. kulupu ni li ken
lawa e toki ona.

ma Posuka la, toki mute ala li lon. mute la,
jan li toki taso e toki Posuka. taso toki lili
ante li lon: toki Sonko (Ślōnskō gódkā) en
toki Kasepi (kaszébsczi jázék) li lon. taso
kulupu lawa pini li wile ala e ni: toki Sonko
li toki lon.

tempo pini mute la, toki Kasepi li kama toki
lon. kulupu Elopa pi toki lili li lawa e nimi
toki lon ma Elopa. ona li toki e ni: toki
Kasepi li toki. toki Sonko li toki ala. mi la, ni
li like mute tan ni: mi toki kepeken toki
Sonko, taso mi lon ala ma Sonko. mi la, mi
ken toki lili kepeken toki Sonko. ni la, mi
wile kama sona e ona kepeken lipu sona.
taso lipu sona li lon ala tan ni: jan li kama
sona ala e toki Sonko lon tomo sona. ni la,
toki Sonko li toki lawa ala.

toki lawa li seme? lawa li jo e kon mute. mi
en ni la, toki lawa li lon lipu, li lon tomo
sona. kulupu toki li lawa e toki ni, li toki
e ni: o sitelen e nimi ni kepeken nasin ni.
sona toki la, jan li kepeken e nimi ni tan toki
Tosi: Ausbausprache. mi la, toki ni li toki
lawa. toki Sonko li toki ni ala. toki Sonko

li jo e nimi mute kepeken nasin sitelen
mute.

nasin sitelen suli tu li lon: Ślōnikörzowy
szrajbōnek en Steuerowy szrajbūnek. ni
li nasa mute. toki pona la, nasin sitelen
mute li lon kin: sitelen pona en sitelen
sitelen en sitelen Lasina en sitelen ante.
taso nasin ni li ante mute. nasin Sapikosowi
en nasin Sojelowi li sama mute, li ante lili
taso. mi wile e ni: toki Sonko li kama toki
lon la, jan lili o kama sona e nasin sitelen
wan taso – taso tempo ni la, jan lili li kama
sona e nasin sitelen ala, li kama sona ala
e toki Sonko.

tempo pini (20-03-2024) la jan li open
toki lon tomo lawa pi ma Posuka e ni: toki
Sonko o kama ala kama e toki lon. kulupu
lawa Pise (PIS) li wile ala li wile pake¹
e lawa sin ni. tomo lawa tu pi ma Posuka
li toki e ni: toki Sonko li toki lon! taso jan
lawa Tuta (Duda) pi ma Posuka li pake
e lawa sin ni. ona li toki e ni: toki Sonko
li toki lon la ni li ike tawa ma Posuka. ni la,
toki Sonko li toki lon ala.

toki lawa li seme? lawa li jo e kon mute. mi
en ni la, toki lawa li lon lipu, li lon tomo
sona. kulupu toki li lawa e toki ni, li toki
e ni: o sitelen e nimi ni kepeken nasin ni.
sona toki la, jan li kepeken e nimi ni tan toki
Tosi: Ausbausprache. mi la, toki ni li toki
lawa. toki Sonko li toki ni ala. toki Sonko

tempo pini
utala suli nanpa wan li pini la ma Tosi
li kama ante. jan li ken toki e wile ona. ike li
kulupu Nasi (Nationalsozialisten) li kama
lawa. tempo ni la seli suli li lon tomo lawa pi
ma Tosi. mi ken ala toki e ni: jan seme li seli
e tomo lawa. taso kulupu Nasi li toki e ni:
jan pi kulupu ante li seli e tomo. kulupu
Nasi li wile ampa e kulupu ante li wile weka
e ona. ni la ona li poki e jan tan kulupu ante
li ante e lawa. kulupu Nasi taso li kama
lawa.

utala suli nanpa tu li pini la ma Tosi li kama
tu. tomo lawa li lon ma Tosi pi pini suno.
ona li lon pokap pi ma Tosi pi kama suno.
taso jan li kepeken lili e tomo lawa.

ma Tosi li kama wan sin la jan li pona
e tomo lawa pi ma Tosi. jan li pali e sike suli
lon sevi ona. pali ale li pini la kulupu lawa
li lon tomo lawa pi ma Tosi.

tomo
sona tomo la tempo nasin mute li lon. tempo
pini a la nasin tempo pi kama sin li lon. taso
nasin ni li kama lili. taso ma Tosi li kama
wan la jan li wile e ni: ni li tempo sin pi kama
sin. ni la ona li pali e ijo mute sama nasin pi
tempo pini. jan li pali e tomo lawa pi ma Tosi
kepeken nasin tempo sin pi kama sin.

tomo la palisa mute li lon. mi la sinpin
li pona lukin a. tomo sike suli li lon sevi
ona. kiwen pi tomo sike li kiwen pi ken
lukin. sina ken lukin tawa insa lon ona.

tomo la tomo sike ni li sin. open la ona li lon
ala.

toki lili ni li lon sinpin tomo: tawa kulupu
Tosi (DEM DEUTSCHEN VOLKE), kon ona
li ni: kulupu lawa ni li pali tawa kulupu Tosi.
kon ni li ike tawa jan Wilen tan ri: kulupu
Tosi li ken toki e wile ona. lawa kulupu
o awen!

T

T

T

1 pini

toki pākala

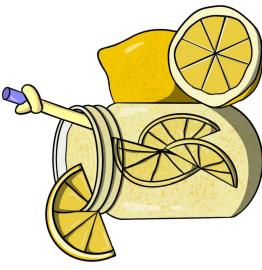
tan jan Kasape

mi a lon tempo pini · a mi toki pakala ni
e nimi <lipu> · lon ma Pelin la jan Ke Tami
li toki e ni: <ma ale pimeja pi ma Elopa> ·
ona li wile toki e <pi ma> li toki e <pimeja> ·
kalama ni li sama ·

→ **jan li wile toki la** ken la ona li toki e wile
ona ala · kulpupu li toki pona lon ma Pelin la
mi kute e toki ni mute pakala · jan Toma
li toki e ni : <tēnō tomo sona> · kin¹ · jan Ke
Tami li toki e ni : <mi ken ala hukā-peña jo
pona e lipu> · pakala ni li musi · taso seme
li pali e ona ·
kulupu suli li alasā e sona ni · tempo ni la
ona li toki e ni : lawa li pali e toki la pali ni
li wan ala li tu · lawa li kama toki la ona
li kama jo a² e toki wile e kalama wile · ni a
la lawa li jo la ona li toki e jo ona · taso lawa
li jo e toki wile taso ala e toki ante mute ·
tan ni la toki pakala li ken · pali lawa mute
li ken pakala e toki · mi toki e pali ni san³ ·
nanpa wan la lawa li kama jo e toki la ona
li kama jo ille e toki mute sama · jan Ke Tami
li wile toki e <jo pona> li toki e <luka pona> ·
ni li nasa ala · a⁴ jo mute li lon luka · ri la
lawa li kama jo e nimi <jō> la ona li kama jo
lili e nimi <lukā> kin · sama la lon tomo moku
la jan Simiman li toki e ni : <telo kētē walō
li lon> · ken la jo <telo walo> li sama jo <telo
lete> lon lawa ona · ni ante li ken : ona li oko
e telo lete lon tempo pi toki ona ·
nanpa tu la lawa li kama jo e toki la ona
li kama jo lili e nimi ali pi kalama sama · ni la
sina wile toki e nimi <lipu> la lawa sina
li kama jo e nimi <lupa> kin · ni li lon lawa

O pali e telo kili jelo

tan jan Nowa
sitelein li tan jan Alonola

nanpa san la lawa li wile toki e jo ona la ona
li ken toki e jo ante · jan Toma li toki e <tomo
sona> la lawa ona li jo e kalama ali pi toki
<tomo sona> · ona li wile toki e kalama <m>
pi nimi <tomo> la lawa ona li kama jo suli
e kalama <m> pi nimi <sona> · a <kalama <m>>
li sama kalama <m> · ni la toki <tono sona>
li kama · tan pakala ni la mi kama sona e ni :
lawa jan li kalama e toki la ona li sona
e kalama wile pi tempo kama ·
kepeken sona ni la mi ken musi e musi · mi
ken pali e toki nasa · ona ojo e kalama mute
sama · ni la sina o kalama e toki ni kepeken
tempo lili · o kalama e ni : <lawa li alasa
kalama li kama ala kalama pakala la lawa
li wawa a> · pali suli anu seme · lawa sina
li kama jo suli e toki mute lon tempo lili · ni
la ken ni li suli : sina toki e kalama pona lon
tempo ike ·
taso ken la lawa li pali sama ni ala · kulupu
li wile sona e nasin lawa la ona li toki
e nasin ken pi toki pakala · ni la ona li alasa
e toki pakala mute li pali e pali nasa mute
lon jan · ona li kama sona e pakala sin la
pakala li ken ala lon nasin ni la nasin li pini
ken · ni la kulupu li alasa e nasin ante ·
kulupu li awen ni · ni la ona li awen wawa
e sona ona ·

→ **sina mute la** seli li lon ma sina.
seli la telo lete li pona mute
tawa mi al ken la ona li pona
tawa sina kin · ni la mi pana
e sona ni: nasin pali pi telo kili
jelo · ale la mi kepeken nasin ni.
tempo pini la mi pali e telo kili
jelo la suwi li awen ko lontel o.
suwi en telo li kama ala wan.
taso nasin ni la suwi en telo
li wan.

mi jan lili la mi esun e telo kili
lon ma tomo mi · mi en mama mi
en mama majuna mi li pali e ona
kepeken nasin ni · mi tawa
e poki pi telo jelo tawa sinpin pi
tomo mi li sitelen e ni lon supa:
"o esun e telo kili mi!" mi awen
tawa kama jan · taso la mi kama
jo e mani pi lili taso · ni li tan ni:
mi moku e telo kili mi li esun lili
e ona · ona li pona suli la mi wile
moku e ona li wile ala pana
e ona tawa jan ante!

taso ken la lawa li pali sama ni ala · kulupu
li wile sona e nasin lawa la ona li toki
e nasin ken pi toki pakala · ni la ona li alasa
e toki pakala mute li pali e pali nasa mute
lon jan · ona li kama sona e pakala sin la
pakala li ken ala lon nasin ni la nasin li pini
ken · ni la kulupu li alasa e nasin ante ·
kulupu li awen ni · ni la ona li awen wawa
e sona ona ·

o awen tawa ni: poki
li kama seli ala.

o pana e ona tawa poki
sin · sina o wile pana
e poki ni tawa lete.

o pana e telo kili jelo
tawa ona · o sike e poki
o len e sewi ona · o lete
sina wile moku e telo
kili suwi sina la o pana
e telo jelo sina pi suwi
mute tawa poki lili.

o pana e telo lete tawa
ona · o pana e telo lili
o uta e ona · ona li suwi
pi wawa ike tawa sina
la o pana e telo sin ·
o ni tawa ni: suwi telo
li wawa pona tawa
sina.

sina wile la o pana
e telo nasa lili · tempo
mute la mi ri kin ;)

o moku pona! mi wile e ni:
ona li lete e sina lon tempo
seli.

T

¹ kin la ² li kamajo ³ tu wan ⁴ tan ni: